

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Midt-Norge RHF	5. februar 2026

Sak 017-2026

Vedrørende avtale om ambulanselytjenesten

Forslag til vedtak:

Styret ber administrerende direktør, sammen med de tre øvrige regionale helseforetakene, sikre at det felleseide foretaket Luftambulansetjenesten HF inngår en avtale med Avincis Aviation Norway AS, om årlig vederlagsjustering på 115,5 millioner kroner pr. år i gjeldende avtale, innenfor de rammer som er beskrevet i styresaken og med virkning fra 1. april 2025.

Stjørdal, 29. januar 2026

Jan Frich
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Operatøren av ambulanseflytjenesten i Norge, Avincis Aviation Norway AS (Avincis), har klart uttrykt at dagens vilkår ikke er bærekraftige for selskapet, og at konsernet ikke kan fortsette å støtte selskapet økonomisk. Luftambulansetjenesten HF (LAT) har gjennomført en revisjon, og KPMG har gjennomført en analyse som bekrefter at selskapet går med store tap. Denne saken, som legges frem som felles styresak i alle de regionale helseforetakene, anbefaler en løsning gjennom at det gis en vederlagsjustering av kontrakten med Avincis slik at ambulanseflytjenesten sikres frem til 1. juli 2030.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Bakgrunn

Luftambulansetjenesten HF (LAT) har i avtalen med Avincis rett til å gjennomføre årlige økonomiske revisjoner. Intensjonen med revisjonene er å vurdere den økonomiske tilstanden og utviklingen, herunder hvorvidt operatøren er i stand til å etterleve sine forpliktelser gjennom hele kontraktperioden. Basert på funn fra egen revisjon av Avincis i desember 2024, vedtok styret i LAT å få gjennomført en mer omfattende second opinion revisjon. Denne ble utført av KPMG i mars 2025. KPMG har også gjennomført en økonomisk analyse på konsernnivå.

Både LATs revisjon og den eksterne revisjonen gjennomført av KPMG viser at Avincis har svak likviditet, svak finansiell struktur og svak soliditet pr 31. mars 2024 (selskapet har et avvikende regnskapsår fra 1. april til 31. mars). Det kommer frem av LATs revisjon at eierne (Ancala Partners (UK) som i dag eier Avincis gjennom selskapet Archangel Acquisition LI (Luxembourg)) siden oppkjøpet 1. mars 2023, har tilført Avincis kapital på 863 MNOK. Om lag halvparten av dette var en del av oppgjøret med Babcock Scandinavian AirAmbulance. Inkludert i dette beløpet er kapitalinnskudd på 52,8 MNOK i august 2024. Vurderingen fra begge revisjonene er at Avincis vil ha behov for betydelig støtte videre for å kunne fullføre kontrakten.

LAT har i perioden februar 2025-januar 2026 hatt omfattende oppfølging og møter med Avincis, med noe bistand fra eksterne, for å sikre forutsigbar beredskap.

Det er flere faktorer som påvirker kostnadsutviklingen:

- økte kostnader på inngåtte serviceavtaler på fly og motor (PBH¹), vesentlig utover ordinær prisstigning
- økte kostnader per flytime grunnet lavere timeuttak enn forutsatt i konkurransegrunnlaget
- kostnader til økt antall personell både på teknisk og operativ side for å sikre tjenesten
- utfordringer med leveransekjeden, som følge av krigen i Ukraina. Konsekvensen er økte kostnader, lengre leveringstider og dermed blir flyende stående i lengre tid på bakken, med høyere kostnader for Avincis som resultat
- utfordringer med endret valutakurs, primært for USD

Hvordan faktorene over påvirker fast vederlag og teknisk timepris, fremstilles i tabell 1.

---

¹ Power By the Hour, faste vedlikeholdsavtaler for motorer og skrog basert på produsentens myndighetsgodkjente vedlikeholdsplan for å opprettholde luftdyktighet

Det er videre usikkerhet/risiko for at tolltariffene som er innført for en rekke land, vil påvirke kostnadene for Avincis for reservedeler og komponenter til flyene. Hvordan staten vil håndtere tolltariffproblematikken for offentlige innkjøpsavtaler, er uklart. Det er lagt stor vekt på å finne løsninger innenfor rammene som settes av statsstøttereguleringen og regelverket om offentlige anskaffelser.

Tre handlingsalternativer

1. *Vederlagsjustering innenfor det juridiske handlingsrommet som kan forsvares, vurderes ikke som tilstrekkelig av Avincis, og eierne melder oppbud (konkurs), eller tilsynsmyndighet beslutter å suspendere selskapets driftstillatelse.*

Luftfartstilsynet gjør i sin oppfølging av de ulike flyselskapene en vurdering av om operatørene er i stand til å dekke sine forpliktelser. Avincis har opplyst LAT om at Luftfartstilsynet gjennomførte en økonomisk revisjon i november 2025. Luftfartstilsynets vurdering er at selskapet ikke er i samsvar med kravene i regelverket, noe som forsterker risikoen. Opplysningene er verifisert. Uavhengig av Luftfartstilsynets vurderinger er det en meget betydelig risiko for at en operatør ikke vil fortsette å tape vesentlige beløp årlig for å levere tjenestene som er nødvendig for å opprettholde ambulanseflytjenesten i Norge.

LAT har ikke kontraktsreguleringer i dagens avtale som gir adgang til å overta leasingavtalene på tilsvarende måte som nå er fremforhandlet med Norsk Luftambulans AS på helikopter i ny kontrakt. I et alternativ med oppbud må LAT i samarbeid med bobestyrer parallelt forhandle med en eksisterende luftfartsoperatør som må etablere de nødvendige rettighetene for å kunne drive tilsvarende tjeneste. Et slikt alternativ vil ha en vesentlig høyere kostnad og betydelig risiko for svikt i beredskap.

2. *Helseregionene får i oppdrag å utrede direktetildeling av flykontrakten til Stiftelsen Norsk Luftambulans AS (SNLA).*

Det vises til oppdrag gitt i foretaksrådet til de regionale helseforetakene 3. juli 2024 om luftambulansetjenesten, sak 3. «Regjeringen er også åpen for en mulig direktetildeling av operatøransvaret for ambulanseflyene, men dette må vurderes på et senere tidspunkt blant annet ut fra erfaringen med en eventuell direktetildeling av ambulanshelikoptertjenesten».

Den 9. januar 2026 ble avtalen med Norsk Luftambulans AS (NLA) signert. SNLA har i dag ikke et flyselskap. De har heller ingen erfaring med drift av et flyselskap som er en annen virksomhet enn den NLA i dag har for helikopter. Det vil kunne argumenteres for at eierskapet også for ambulanseflytjenestene bør være på norske hender sett opp mot den sikkerhetspolitiske situasjonen. Argumentet har svak tyngde begrunnet i at alle luftfartøyene er på leasingavtaler med utenlandske aktører. Videre vil det kunne argumenteres for at dagens personell innehar nødvendig kompetanse, og at denne sikres ved virksomhetsoverdragelse av personellet.

LAT har i inneværende avtale et flysikkerhetskrav om at tilbydere skal ha erfaring på kortbanenettet, og av norske selskaper er det kun Avincis og Widerøe som tilfredsstiller dette kravet i dag. Imidlertid må en eventuell ny operatør innfri og tilfredsstille

myndighetskravet i forskrift om tilleggskrav for ervervsmessige luftfartsoperasjoner på kortbanelufthavner.

Avincis' motivasjon for å stå i kontrakten frem til 1. juli 2030 forventes å bli svært svekket dersom regionene skulle få et slikt oppdrag.

3. Vederlagsjustering innenfor det juridiske handlingsrommet som kan forsvares, og som vurderes tilstrekkelig av Avincis.

Den pågående dialogen mellom LAT og Avincis har hatt som mål å sikre kontinuerlig tjeneste i en lang nok periode til at opsjon om forlengelse av avtalen utløses, og en ordinær ny anskaffelse kan gjennomføres. Dette innebærer at det gis en vederlagsjustering som vurderes tilstrekkelig av Avincis.

Tiden for å gjennomføre ny konkurranse er tidskritisk

Gjeldende avtale med Avincis går ut juni 2027, og fristen for å utløse opsjon for ytterligere tre år går ut 30. juni 2026. Ledetid for kjøp av fly og installering av ambulansflyinnredning har økt betydelig. Det planlegges å gjennomføre en RFI² i markedet raskest mulig. Det vil gi verdifull kunnskap om leveringstider på nye fartøy, prisnivå og mulige tilbydere. En realistisk tidslinje vil da tilsi at det lyses ut konkurranse i markedet før sommeren 2026 med mål om avtaleinngåelse før sommeren 2027. Vinnende tilbyder vil da ha tre år på å anskaffe nye, alternativt oppgraderte brukte fly. Opsjonen må derfor utløses.

Prosess og anbefalt løsning

Avincis har i dialogen med LAT gjort rede for hvilke områder som medfører betydelige avvik fra inngått kontrakt, sett opp mot faktiske kostnader. Avincis har i sin kostnadsanalyse av kontrakten presentert et tap på totalt 149 mill. kroner per år. Kostnadene er bransjespesifikke, og LAT er rimelig trygge på grunnlaget for alle kostnadskategorier som i tillegg er verifisert av KPMG. Det finnes internasjonale aktører³ som leverer kost/nytte-analyser på luftfartøy. En benchmarking av disse viser at grunnlaget Avincis fremmer er i tråd med disse.

Oppfølgingen av, og møtene med Avincis har også hatt som mål å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag for å vurdere en eventuell vederlagsjustering.

Avincis har utarbeidet en detaljert kostnadsanalyse av kontrakten som presenterer historisk utvikling, kostnadsøkninger grunnet globale endringer og spesifisering av kostnadsøkning for hvert område. Fremgangsmåten og grunnlaget er verifisert av KPMG.

Resultatet av prosessen med Avincis, med forbehold om endelig beslutning i styrene for de regionale helseforetakene, er enighet om en årlig vederlagsjustering på 115,5 MNOK med virkning 1.4.2025. Det gis ingen kompensasjon for økte valutakostnader. Avincis har på bakgrunn av dette utstedt en vedståelseserklæring hvor de bekrefter at de skal sikre tjenesten og stå ved kontrakten frem til 30.6.2030. Dette gir større sikkerhet for forutsigbar

---

² Request for Information, forespørsel i markedet om leverandørers interesse, muligheter og betingelser for en fremtidig konkurranse

³ [Aircraft Operating Cost and Performance Guide - Aircraft Operating Costs, Specifications, and Performance Data](#)

beredskap og tid nok til å gjennomføre en konkurranse i markedet før utløp av eksisterende avtale.

Juridisk vurdering

Advokatfirmaet Haavind AS har foretatt en vurdering av om LAT har mulighet til å gi Avincis en vesentlig vederlagsøkning innenfor de rammene som settes av statsstøtteregelverket og regelverket om offentlige anskaffelser. Konklusjonen til Haavind er at LAT har et betydelig handlingsrom til å fremforhandle en vederlagsjustering.

Når det gjelder anskaffelsesregelverket, så setter det også rammer for adgangen til å endre inngåtte kontrakter. Oppdragsgiver har adgang til å foreta endringer som ikke er vesentlige, jf. Forskrift om offentlige anskaffelser § 28-1 (1) bokstav f, jf. § 28-2. I tillegg så har oppdragsgiver mulighet til å foreta endringer i de typetilfellene som er beskrevet i forskrift om offentlige anskaffelser § 28-1 (1) bokstav a til e.

[Redacted text block]

Det sentrale etter § 28-1 (1) bokstav d er at behovet for endring skyldes forhold som LAT ikke med rimelighet kunne forutse. Behovet oppstår her fordi Avincis har store tap på kontrakten per år. Avincis har redegjort for grunnene til dette, og tapene skyldes i hovedsak forhold som verken leverandøren eller LAT kunne forutse på avtaletidspunktet. De største kostnadsøkningene skyldes uforutsette kostnadsøkninger som følge av Covid 19-pandemien og krigen i Ukraina. Et punkt som kan by på litt usikkerhet, er kostnadsøkningen for Avincis på grunn av at den norske kronen har svekket seg mot den amerikanske dollaren. LAT legger til grunn at det er vanskelig å se at det er rettslig adgang til å dekke denne kostnaden, og den er derfor ikke med i vederlagsjusteringen på 115,5 MNOK.

[Redacted text block]

Budsjettmessige forhold

Totalt forventet ordinær utbetaling fra LAT til Avincis i 2025 utgjør om lag 716 mill. kroner, før en eventuell vederlagsjustering. Utbetalingen består av fem kostnadsområder, jf. tabell 1.

Kostnadsområde	Opprinnelig prognose 2025	Økt vederlag 2025 (9/12)	Totalt vederlag 2025	Helårseffekt økning vederlag	Totalt vederlag helårseffekt
Fast vederlag					
Teknisk timepris					
Drivstoff					
Operative utgifter					
Luftfartsutgifter					
Totalbeløp 2025	715 949 741	86 625 000	802 574 741	115 500 000	831 449 741

Tabell 1. Budsjettmessig konsekvens ved justering av økt vederlag til Avincis.

Kostnadsområdene drivstoff, operative utgifter og luftfartsutgifter refunderes direkte fra LAT.

En justering av det årlige vederlaget (12 måneder) vil fordeles med henholdsvis 69,6 prosent til Helse Nord, 17,0 prosent til Helse-Midt-Norge, 8,5 prosent til Helse Vest og 4,9 prosent til Helse Sør-Øst. Den prosentvise fordelingen er i tråd med finansieringsmodellen for LAT. RHF-ene må gjøre avsetning i regnskapet for 2025 på 9/12 deler av beløpet fordi det som tidligere omtalt at justeringen gjelder fra 1. april 2025.

Det har vært reist spørsmål fra media rundt den økonomiske situasjonen til den nåværende operatøren for luftambulansedytning, Avincis. Det kan komme kritiske spørsmål i forbindelse med en reforhandling av vederlaget med Avincis.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør viser til at det er avdekket og verifisert et behov for å justere vederlaget i avtalen mellom Luftambulansetjenesten HF og Avincis med en økt månedlig kompensasjon fra 1. april 2025 til utgangen av prolongeringsperioden 1. juli 2030.

Anbefalingen fra Haavind er at en endringsadgang forankres i § 28-1 (1) bokstav d.

[Redacted text]

Administrerende direktør vurderer at det minst risikofylte alternativet er å justere vederlaget til Avincis i eksisterende kontrakt. Fremforhandlet løsning må inneholde mekanismer som sikrer at vederlagsjusteringen ikke medfører urimelig overskudd. Alternativet der en ny leverandør overtar eller viderefører driften, vil mest sannsynligvis gi en høyere kostnadsøkning enn det Avincis går med underskudd i dag.

Det legges opp til en justering av teknisk timepris og fast vederlag som indeksreguleres årlig. Vederlagsjusteringen baseres på dokumenterte ekstrakostnader utover kontraktens prisjusteringsmekanismer som er luftfarts- og flytypespesifikt begrunnet. De merkostnadene som Avincis dokumenterer, er knyttet til forhold utenfor Avincis kontroll.

Det vil være mest gunstig om man kan komme frem til en langsiktig løsning med Avincis som sikrer stabil drift inntil en ordinær anskaffelse kan planlegges, forberedes og gjennomføres. Det vil sikre beredskapen for hele perioden, og gi lavest kostnader for de regionale helseforetakene.

Administrerende direktør anbefaler at styrer slutter seg til at LAT inngår en avtale med Avincis om årlig vedelagsjustering på 115,5 millioner kroner i gjeldende avtale, innenfor de rammer som er beskrevet i saken.